

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบัณฑิตและมหาบัณฑิต
ต่อหลักสูตร และการจัดดำเนินงานของแผนกวิชาในสถานต่าง ๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อหลักสูตรปริญญาตรี สาขาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตส่วนใหญ่จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 80.30 ของจำนวนบัณฑิตทั้งหมด ซึ่งจำแนกเป็นผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ 103 คน และอาชีพอื่น 56 คน ได้แสดงความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรปริญญาตรีสาขาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ศึกษามา (ดูราย
ละเอียดผนวก ง) ในสถานต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนรายวิชาที่กำหนดเพื่อศึกษาตามหลักสูตร
ชั่วโมงเรียนวิชาต่าง ๆ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร และรายวิชาที่แก้ไขเพิ่มเติม
ในหลักสูตรใหม่ (ดูรายละเอียด ผนวก ฉ)

จำนวนรายวิชาที่กำหนดเพื่อศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี

ตามหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่บัณฑิตได้ศึกษามาแล้วนั้น กำหนดไว้ว่าบัณฑิต
บรรณารักษศาสตร์จะต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาประกอบบังคับ 6 วิชา และวิชาเลือก
1 วิชา บัณฑิตได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนรายวิชาที่กำหนดในการศึกษาคังปรากฏ
ในตารางที่ 27

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อจำนวนรายวิชาที่กำหนดเพื่อศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาสาขามรรณารักษศาสตร์

จำนวนรายวิชา	อ.บ.			
	กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์		กลุ่มอาชีพอื่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 เหมาะสมแล้ว	23	22.33	13	23.21
2 ควรเพิ่มวิชาเลือกและกำหนด วิชาบังคับให้น้อยลง	60	58.25	33	58.93
3 ควรลดวิชาเลือก และกำหนด วิชาบังคับเพิ่มขึ้น	5	4.85	1	1.79
4 ควรเพิ่มวิชาเลือก เพิ่มวิชาบังคับ	10	9.71	6	10.71
5 ควรลดวิชาเลือก ลดวิชาบังคับ	1	0.97	2	3.57
6 ควรเพิ่มวิชาเลือก วิชาบังคับ คงเดิม	4	3.88	1	1.79

จากตารางที่ 27 จะเห็นว่าบัณฑิตจำนวนสูงสุดของทั้งสองกลุ่ม เห็นควรเพิ่มวิชาเลือกและกำหนดวิชาบังคับให้น้อยลง รองลงไปเห็นว่า เหมาะสมแล้ว บัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ .97 เสนอลดวิชาเลือกและวิชาบังคับ ส่วนกลุ่มอาชีพอื่นที่เสนอลดวิชาเลือก และกำหนดวิชาบังคับเพิ่มขึ้น และเสนอให้เพิ่มวิชาเลือกวิชาบังคับคงเดิม มีจำนวนน้อยที่สุด

ชั่วโมงเรียนวิชาต่าง ๆ

บัณฑิตจำนวนสูงสุดของทั้งกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์และกลุ่มอาชีพอื่น คิดเป็นร้อยละ 62.79 และ 70.83 เห็นควรเพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาที่มีแบบฝึกหัด รองลงไปเห็นว่าเหมาะสมแล้ว และมีบัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 4.65 เสนอเพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ การฝึกงาน วรรณกรรมสาขาต่าง ๆ พิมพ์ดีด และวิชาเทคนิคทุกวิชา เพื่อให้มีภาคปฏิบัติอย่างจริงจังควบคู่ไปด้วย

เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา มีบัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 30.77 และกลุ่มอาชีพอื่น ร้อยละ 25.00 ของจำนวนบัณฑิตที่แสดงความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม เสนอเพิ่มเนื้อหาวิชาบางวิชา ได้แก่

วิชาการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดหมู่ที่แพร่หลายทุกระบบ นอกเหนือจากระบบจัดหมู่ของคิวอี้ เช่น ระบบจัดหมู่แบบรัฐสภาอเมริกัน ที่ใช้กันมากในท้องสมุคเมืองไทย ควรสอนอย่างกว้าง ๆ ไว้เพื่อเป็นแนวทางฝึกฝนเรียนรู้จากประสบการณ์ต่อไป เมื่อมีความจำเป็นต้องทำงานในท้องสมุคที่มีการจัดหมู่หนังสือระบบต่าง ๆ

วิชาการบริหารงานท้องสมุค ควรเพิ่มและเน้นระเบียบปฏิบัติของทางราชการ งานสารบรรณ เกี่ยวกับการเงิน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน โดยคำนึงถึงท้องสมุคและสังคมเมืองไทยเป็นหลัก

วิชาวรรณกรรมสาขาต่าง ๆ ควรเน้นหนักวรรณกรรมสมัยปัจจุบัน และวรรณกรรมของไทย นักเขียนผู้มีผลงานเด่น ๆ รวมทั้งสำนักพิมพ์ แหล่งผลิตที่มีชื่อเสียงแต่ละสาขา วิชาวรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ ควรสอนวรรณกรรมสมัยอดีตเป็นเพียงความรู้พื้นฐานเท่านั้น และควรเพิ่มการศึกษาสำรวจ วรรณกรรมสมัยใหม่ และแนวโน้มซึ่งมีลักษณะเด่นชัด และผู้อ่านให้ความสนใจ วิชาวรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์ ควรเพิ่มการศึกษาคู่มือใช้ในการจัดหา วรรณกรรมสาขานี้ และควรเน้นวรรณกรรมของไทยให้มากขึ้น

วิชาการตอบคำถาม ควรเน้นการใช้ประโยชน์จากหนังสืออ้างอิงของไทย เช่น ราชกิจจานุเบกษา สิ่งพิมพ์รัฐบาลไทยประเภทต่าง ๆ

วิชาการเลือกซื้อหนังสือ ควรเน้นตามประเภทของสมุด การสั่งหนังสือจากต่างประเทศ ควรแนะนำให้รู้จักแหล่งวัสดุที่เปล่าสำหรับชวณิสิตที่ออกไปทำงานในห้องสมุดที่ขาดแคลน

วิชาการบริการผู้อ่าน ควรกล่าวถึงเทคนิคใหม่ ๆ ในการให้บริการผู้ใช้ห้องสมุด จำแนกตามประเภทผู้ใช้ และการบริการทางคานขาวสารต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

วิชาทางคานเทคนิคทุกวิชา ควรเพิ่มแบบฝึกหัดภาคปฏิบัติให้มากขึ้นและให้ความสำคัญเท่าเนื้อหาคทฤษฎี

นอกจากนี้ มีบัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ ร้อยละ 9.62 และกลุ่มอาชีพอื่น ร้อยละ 3.12 เสนอลดเนื้อหาวิชาบางวิชา ได้แก่ส่วนที่เป็นประวัติของวิชาต่าง ๆ ซึ่งสามารถค้นคว้าได้จากเอกสาร ควรเกริ่นเป็นเพียงภาคนำเท่านั้น เช่น ประวัติการจัดหมู่ระบบต่าง ๆ ประวัติวิชาในขอบเขตวรรณกรรมแต่ละสาขาวิชา ควรได้ใช้เวลาศึกษาเนื้อหาสาระของระบบการจัดหมู่ และตัววรรณกรรมจริง ๆ ควรตัดเรื่องที่อยู่ในสภาวะห่างไกลตัว เช่น เกี่ยวกับห้องสมุดต่างประเทศ ควรสอนในระดับปริญญาโท ส่วนในระดับปริญญาตรี ควรเน้นสภาพห้องสมุดในประเทศ

รายวิชาที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในหลักสูตรใหม่

อนึ่ง ในปัจจุบันแผนกวิชาได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โดยได้เพิ่มเติมรายวิชาใหม่ ๆ ซึ่งไม่เคยเปิดสอนมาก่อน เพื่อให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและความต้องการของสังคม ตลอดจนเพื่อให้ิสิตได้เลือกศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจกว้างขวางยิ่งขึ้น (ดูรายละเอียด ผนวก ฉ) ได้มีบัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ จำนวน 7 คน และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ 4 คน เสนอเพิ่มเติมวิชาบางวิชาคือ ประวัติห้องสมุดในโลก (Library History in the World) สถาปัตยกรรมคานห้องสมุด (Library Architecture) การจัดเก็บเอกสาร (File and Filing) และการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน (Public Relations and Co-ordination) นอกจากนี้ยังเสนอให้เปิดสอนวิชาการคานวารสาร (Serials Literature) และสิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government Publications) ในระดับปริญญาตรี ส่วนที่เสนอให้ตัดบางวิชาออกก็มี กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ 2 คน เสนอตัดวิชาประวัติของหนังสือและการพิมพ์ (History of Books &

ที่จะทำงานทุกชนิดในท้องสมุค ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนิสิตจำนวนมากไม่มีโอกาสศึกษาต่อ

7. วิชาวรรณกรรมสาขาต่าง ๆ ควรกำหนดเป็นวิชาบังคับ เพราะเป็นพื้นฐานความรู้ที่สำคัญในการทำงานท้องสมุค เนื่องจากนิสิตระดับปริญญาตรีไม่มีโอกาสทราบได้ว่าจบแล้วจะไปทำงานท้องสมุคประเภทใด ถ้าเลือกเรียนวรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์มา แต่ได้ไปทำงานท้องสมุคทางวิทยาศาสตร์ทำให้ไม่ได้ประโยชน์ในวิชานั้น และขาดความรู้ที่ควรจะได้รับ

8. วิชาเลือกไม่ควรเป็นบังคับเลือก กล่าวคือควร เปิดสอนให้มียุ่จำนวนมากพอที่จะเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจ มิใช่เปิดให้เลือกเรียน 1 - 2 วิชา แม้ไม่ยอกเรียนก็จำต้องเรียน

9. แผนกวิชาไม่ควรปรับปรุงแต่ชื่อวิชา ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาและผูสอนเพราะถ้าไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยก็มิไคสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการแต่อย่างใด นอกจากนี้ไม่ควรมีแต่ชื่อวิชาอยู่ในหลักสูตร ควรเปิดสอนให้ไคจริง ๆ

10. เนื้อหาวิชาบางวิชาที่เกี่ยวข้องเนื่องกันควรเอามารวมกัน และแต่ละวิชาผูสอนควรประชุมกันก่อนว่าจะสอนอะไร มีขอมขายเพียงใด เพื่อจะได้ไม่ต้องพูดซ้ำกัน

11. ควรให้มีการเรียนข้ามคณะไค เช่น คอมพิวเตอร์ ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ โสภทศนศึกษาที่คณะครุศาสตร์ ซึ่งมีผูสอนและอุปกรณ์พรอมมากกว่าที่จะให้ทางแผนกเปิดสอนเอง

12. ควรเพิ่มการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องทางวิทยาศาสตร์ ปัจจุบันเนื้อหาวิชาและหลักสูตรเนนทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากไป กอให้เกิปัญหาค้นสิตที่ออกไปทำงานในท้องสมุคทางวิทยาศาสตร์

ความคิดเห็นและขอเสนอแนะของมหาบัณฑิตคอหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์

มหาบัณฑิตทั้งหมดจำนวน 30 คน เป็นผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ 26 คน อาชีพอื่น 4 คน ทั้ง 30 คนนี้ไคแสดงความคิดเห็นและให้ขอเสนอแนะคอหลักสูตรปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ที่ไคศึกษามา (ดูรายละเอียด ผนวก จ) ในคานต่าง ๆ คือ

จำนวนรายวิชาที่กำหนดเพื่อศึกษาตามหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ ชั่วโมงเรียน วิชาต่าง ๆ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร และรายวิชาที่แก้ไขเพิ่มเติมในหลักสูตรใหม่ (ดูรายละเอียด ผนวก ข) ดังต่อไปนี้

จำนวนรายวิชาที่กำหนดเพื่อศึกษาตามหลักสูตร

ตามหลักสูตรปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยได้ศึกษามา กำหนดว่านิสิตจะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ 34 หน่วยกิต เป็นวิชาบังคับ 10 วิชา (29 หน่วยกิต) และวิชาเลือก 2 วิชา (5 หน่วยกิต) มหาวิทยาลัยจำนวนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 50.00 เสนอเพิ่มวิชาเลือกและกำหนดวิชาบังคับให้น้อยลง จำนวนรองลงไปคิดเป็นร้อยละ 33.33 เห็นว่าเหมาะสมแล้ว จำนวนมหาวิทยาลัยที่เห็นควรเพิ่มวิชาเลือก เพิ่มวิชาบังคับคิดเป็นร้อยละ 10.00 และมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.67 เสนอเพิ่มวิชาเลือก วิชาบังคับคงเดิม

จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์

ตามหลักสูตรกำหนดไว้ว่า นิสิตปริญญาโทต้องเขียนวิทยานิพนธ์มีค่า 26 หน่วยกิต มหาวิทยาลัยจำนวนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 83.33 เห็นว่าควรลดหน่วยกิตวิทยานิพนธ์เพิ่มวิชาเลือก จำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 13.33 เห็นว่าเหมาะสมแล้ว มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.33 เสนอลดหน่วยกิตวิทยานิพนธ์เพิ่มการฝึกงาน

จำนวนหน่วยกิตวิชาเรียน

มหาวิทยาลัยจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของจำนวนมหาวิทยาลัยทั้งหมด ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ โดยมหาวิทยาลัยจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของจำนวนมหาวิทยาลัย 21 คน ที่แสดงความคิดเห็น เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตวิชาที่เรียนมาเหมาะสมแล้ว จำนวนรองลงไปคิดเป็นร้อยละ 23.81 เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตวิชาเรียนทุกวิชาควรเท่ากัน มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.76 เท่ากัน เสนอเพิ่มจำนวนหน่วยกิตวิชาวรรณกรรมสาขาต่าง ๆ (เดิมมีค่าวิชาละ 1 หน่วยกิต) วิชาสัตตภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์ (เดิม 2 หน่วยกิต) และลดจำนวนหน่วยกิตวิชาบังคับบางวิชา แต่มีใคร่ระบุชื่อวิชา

ชั่วโมงเรียนวิชาต่าง ๆ

มหำบัณฑิตจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของจำนวนมหำบัณฑิตทั้งหมด ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ โดยมหำบัณฑิตจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 54.17 เสนอเพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาที่มีแบบฝึกหัด จำนวนรองลงไปคิดเป็นร้อยละ 37.50 เห็นว่าเหมาะสมแล้ว และจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.33 เสนอเพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาวรรณกรรมสาขาต่าง ๆ

เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

มหำบัณฑิตที่แสดงความคิดเห็นให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชา มีจำนวน 5 คน โดยมีมหำบัณฑิตจำนวน 4 คน เสนอให้เพิ่มเนื้อหาวิชาวรรณกรรมสาขาต่าง ๆ การจัดหมู่ระบบรัฐสภาอเมริกัน การให้บริการตอบคำถามชั้นสูง การทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือชั้นสูง และอีก 1 คน เสนอลดเนื้อหาวิชาตรรกไทย

รายวิชาที่แก้ไขเพิ่มเติมในหลักสูตรใหม่

ในจำนวนมหำบัณฑิต 18 คน ที่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ ร้อยละ 82.35 เห็นว่าเหมาะสมแล้ว และร้อยละ 17.65 เห็นว่าควรเพิ่มวิชาอื่นอีก แต่มิได้ระบุชื่อวิชา

ขอเสนอแนะอื่น ๆ

นอกจากนี้ ได้มีมหำบัณฑิตบางคนได้เสนอความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งเป็นที่น่าสนใจพอสรุปได้ดังนี้

1. ควรเน้นภาคปฏิบัติระดับวิชาการของวิชาด้านเทคนิคต่าง ๆ
2. ควรให้มีการฝึกงานระดับปริญญาโทด้วย
3. ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และรายชื่อหนังสือประกอบการศึกษาให้ทันสมัย อยู่เสมอ และวิชาต่าง ๆ ในระดับปริญญาโทไม่ควรซ้ำซ้อนกับระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะวิชาประเภทชั้นสูงต่าง ๆ เช่น วรรณกรรมชั้นสูงสาขาต่าง ๆ

4. ในแต่ละภาคเรียนควรเปิดสอนวิชาเลือกหลาย ๆ วิชา เพื่อผู้ศึกษาจะได้เลือกเรียนวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของตน เช่น นิสิตทำงานหอสมุดเฉพาะแต่ทางแผนกไม่ได้เปิดสอนวิชานี้ ทั้ง ๆ ที่มีบรรจุในหลักสูตร ทำให้ต้องเรียนวิชาอื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้เป็นประโยชน์ต่องานตนและเสียประโยชน์ที่พึงจะได้รับไป

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดดำเนินการของแผนกวิชา

จากประสบการณ์ที่ได้รับขณะที่ศึกษาในแผนกวิชา บัณฑิตและมหาบัณฑิตได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดดำเนินการของแผนกวิชาในคานต่าง ๆ ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของบัณฑิตต่อการจัดดำเนินการของแผนกวิชาในคานต่าง ๆ จำแนกกลุ่มตามลักษณะของการประกอบอาชีพปัจจุบัน

การจัดดำเนินการในคานต่าง ๆ ของแผนกวิชา	บัณฑิต กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			มหาบัณฑิต กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. การปฐมนิเทศผู้เข้าศึกษาใหม่ในชั้นปีที่ 1	3.76	1.38	เหมาะสมมาก	3.83	1.71	เหมาะสมมาก
2. วิชาบังคับทางบรรณารักษศาสตร์	4.00	1.00	เหมาะสมมาก	3.96	1.02	เหมาะสมมาก
3. วิชาประกอบ	3.62	1.03	เหมาะสมมาก	3.78	1.11	เหมาะสมมาก
4. วิชาเลือก	3.10	1.24	ปานกลาง	3.41	0.9	ปานกลาง
5. ผู้สอนประจำ	3.32	1.02	ปานกลาง	3.38	0.88	ปานกลาง
6. ผู้สอนพิเศษ	3.39	0.99	ปานกลาง	3.51	0.84	ปานกลาง
7. วิธีสอน	2.54	0.96	ควรปรับปรุง	2.72	1.02	ปานกลาง
8. การฝึกงาน	2.85	1.08	ปานกลาง	2.92	1.19	ปานกลาง
9. การกำหนดงานและการบ้านแก่นิสิต	2.87	0.85	ปานกลาง	2.87	0.88	ปานกลาง

การจัดดำเนินการในด้าน ต่าง ๆ ของแผนกวิชา	บัณฑิต กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			มหบัณฑิต กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
10. หนังสือวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการศึกษา	2.21	0.98	ควรปรับปรุง	2.44	0.97	ควรปรับปรุง
11. การศึกษานอกสถานที่	2.96	1.01	ปานกลาง	3.14	1.11	ปานกลาง
12. การวัดผล	2.96	0.84	ปานกลาง	3.	0.94	ปานกลาง
13. การส่งเสริมความรู้ ความสามารถผู้ศึกษา	2.66	0.93	ปานกลาง	2.66	0.97	ปานกลาง
14. การปลูกฝังอุดมคติ ปรัชญา และศรัทธา ในวิชาชีพ	2.70	1.05	ปานกลาง	2.59	1.02	ควรปรับปรุง
15. การให้คำแนะนำใน การประกอบอาชีพ	2.68	1.04	ปานกลาง	2.68	0.99	ปานกลาง

ตารางที่ 28 โดยเฉลี่ยแล้ว สิ่งที่มีบัณฑิตทั้งสองกลุ่มคือ กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ และ
กลุ่มอาชีพอื่น เห็นว่าแผนกวิชาจัดดำเนินการได้เหมาะสมมากคือ การปฐมนิเทศผู้เข้าศึกษา
ในชั้นปีที่ 1 วิชาบังคับทางบรรณารักษศาสตร์ และวิชาประกอบ ส่วนที่อยู่ในระดับปานกลาง
คือ วิชาเลือก ผู้สอนประจำ ผู้สอนพิเศษ การฝึกงาน การกำหนดงานและการบ้านแก่นิสิต
การศึกษานอกสถานที่ การวัดผล การส่งเสริมความรู้ความสามารถผู้ศึกษา และการให้คำ
แนะนำในการประกอบอาชีพ และที่ควรปรับปรุงคือ หนังสือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการศึกษา

ส่วนที่บัณฑิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันคือ วิธีสอน บัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์เห็นว่า ควรปรับปรุง แต่บัณฑิตกลุ่มอาชีพอื่นเห็นว่า เหมาะสมปานกลาง ในทางกลับกัน บัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์เห็นว่า การปลูกฝังอุดมคติ ปรัชญาและศรัทธาในวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง แต่กลุ่มอาชีพอื่นเห็นว่าควรปรับปรุง

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยนำหนักความคิดเห็นของมหาบัณฑิตต่อการจัดดำเนินการของแผนกวิชาในค่านต่าง ๆ จำแนกกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน

การจัดดำเนินการในค่านต่าง ๆ ของแผนกวิชา	มหาบัณฑิต กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			มหาบัณฑิต กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. วิชาบังคับทางบรรณารักษศาสตร์	3.73	1.12	เหมาะสมมาก	3.75	0.96	เหมาะสมมาก
2. วิชาเลือก	3.54	0.91	ปานกลาง	4.	0.82	เหมาะสมมาก
3. ผู้สอนประจำ	3.23	0.72	ปานกลาง	3.5	0.58	ปานกลาง
4. ผู้สอนพิเศษ	3.58	0.76	ปานกลาง	3.5	0.58	ปานกลาง
5. วิธีสอน	2.58	0.76	ควรปรับปรุง	3.5	0.58	ปานกลาง
6. การฝึกปฏิบัติงาน	3.	0.94	ปานกลาง	2.5	1.29	ควรปรับปรุง
7. การกำหนดงานและ การบ้านแกนนิต	2.85	0.88	ปานกลาง	2.75	1.5	ปานกลาง
8. หนังสือวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการศึกษา	2.39	1.02	ควรปรับปรุง	2.25	0.96	ควรปรับปรุง
9. การศึกษานอกสถานที่	3.04	1.08	ปานกลาง	2.25	0.96	ควรปรับปรุง

การจัดดำเนินการในค่าน ต่าง ๆ ของแผนกวิชา	มหาวิทยาลัย กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			มหาวิทยาลัย กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
10. การวัดผล	3.35	0.89	ปานกลาง	2.5	1.29	ควรปรับปรุง
11. การทำวิทยานิพนธ์	3.	1.33	ปานกลาง	3.	1.16	ปานกลาง
12. การส่งเสริมความรู้ ความสามารถผู้ศึกษา	2.69	1.09	ปานกลาง	2.75	0.96	ปานกลาง
13. การปลูกฝังอุดมคติ ปรัชญาและศรัทธา ในวิชาชีพ	2.77	1.12	ปานกลาง	2.25	0.96	ควรปรับปรุง
14. การให้คำแนะนำใน การประกอบอาชีพ	3.12	1.24	ปานกลาง	2.5	1.29	ควรปรับปรุง

ตารางที่ 29 โดยเฉลี่ยแล้วสิ่งที่มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มเห็นว่า แผนกวิชาจัดดำเนินการได้เหมาะสมมากที่สุดคือ วิชาบังคับทางบรรณารักษศาสตร์ ส่วนที่อยู่ในระดับปานกลางคือ ผู้สอนประจำ ผู้สอนพิเศษ การกำหนดงานและการบ้านแก่นิสิต การทำวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมความรู้ ความสามารถผู้ศึกษา และที่ควรปรับปรุงคือ หนังสือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการศึกษา

มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกัน โดยเฉลี่ยแล้วมหาวิทยาลัยกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์เห็นว่า เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมหาวิทยาลัยกลุ่มอาชีพอื่นเห็นว่า ควรปรับปรุงคือ การฝึกปฏิบัติงาน การศึกษานอกสถานที่ การวัดผล การปลูกฝังอุดมคติ ปรัชญาและศรัทธาในวิชาชีพ และการให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ นอกเหนือ

จากนั้นมหาวิทยาลัยกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ให้ความเห็นว่า วิชาเลือกอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมหาวิทยาลัยกลุ่มอาชีพอื่นเห็นว่าเหมาะสมมาก ในด้านวิธีสอนซึ่งเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุงสำหรับมหาวิทยาลัยกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยกลุ่มอาชีพอื่นเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง

จากจำนวนบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม 198 คน ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพิ่มเติมที่น่าสนใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของแผนกวิชาในคานต่าง ๆ รวม 122 คน คิดเป็นร้อยละ 61.62 ในจำนวนนี้เป็นบัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ 83 คน และกลุ่มอาชีพอื่น 39 คน ความคิดเห็นและขอเสนอแนะของบัณฑิตในจำนวน 122 คน ดังกล่าวจัดประเภทได้ดังนี้

1. การปฐมนิเทศ มีบัณฑิตให้ขอเสนอแนะ 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.02
2. ผู้สอน มีบัณฑิตให้ขอเสนอแนะ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 32.79
3. การเรียนการสอน มีบัณฑิตให้ขอเสนอแนะ 112 คน คิดเป็นร้อยละ 91.80
4. การฝึกงาน มีบัณฑิตให้ขอเสนอแนะ 51 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80
5. กิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรมผู้ศึกษา มีบัณฑิตให้ขอเสนอแนะ 39 คน คิดเป็นร้อยละ 31.97

6. มีบัณฑิตให้ขอเสนอแนะอื่น ๆ 1 คน

เนื่องจากความคิดเห็นของบัณฑิตแต่ละคนที่เสนอมาในแต่ละประเภทมีจำนวนน้อย ไม่อาจคำนวณหาร้อยละได้ จึงขอสรุปไว้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

การปฐมนิเทศ

1. ควรใช้เวลาพอสมควร เพื่อที่จะสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของห้องสมุด และประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับต่อไป โดยย้ำความเกี่ยวข้องของห้องสมุดกับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

2. ใช้สื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ประกอบการปฐมนิเทศภาคทฤษฎีก่อนจะพาไปชมห้องสมุดจริง ๆ

ผู้สอน

1. ควรเพิ่มจำนวนผู้สอนทั้งผู้สอนประจำ และผู้สอนพิเศษ
2. ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ จากห้องสมุดประเภทต่าง ๆ หรือจากสถาบันอื่นที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถมาเป็นผู้สอนพิเศษ โดยไม่ควรจำกัดการเชิญเฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มเดียวโดยตลอดไป
3. ผู้สอนพิเศษควรมีความพร้อมที่จะสอน เพราะบางท่านมีภาระมาก ไม่ได้เตรียมการสอน ซากสอนม่อย ไม่รับผิดชอบในการสอนเท่าที่ควร
4. ควรคัดเลือกผู้สอนประจำที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถทั้งทางวิชาการและการถ่ายทอดความรู้ การให้บัณฑิตที่พึงจบการศึกษาและมีประสบการณ์ไม่เพียงพอ เป็นผู้สอนประจำในวิชาสำคัญ ๆ ทำให้บัณฑิตขาดประโยชน์ที่พึงได้และมีแนวความคิดไม่กว้างขวางเท่าที่ควร
5. ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีใจรักและศรัทธาในวิชาชีพนี้จริง ๆ เพราะการที่ผู้สอนแสดงอาการเบื่อหน่าย ท้อแท้ต่อวิชาชีพและอาชีพนี้ ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติต่อวิชานี้ไม่ดีไปด้วย
6. ผู้สอนควรมีความตื่นตัวต่อวิชาการใหม่ ๆ เป็นคนหูตากว้างขวาง มีความคิดเสรี และเตรียมการสอนอย่างดี
7. ผู้สอนกับผู้เรียนควรมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกันทั้งขณะที่เรียนและหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้วให้เพิ่มมากขึ้น เพราะจะทำให้เกิดความอบอุ่นใจและการประกออาชีพเดียวกันควรจะต้องเกี่ยวข้องกันในโอกาสต่อ ๆ ไป
8. แผนกวิชาควรจัดหาทุนศึกษาต่อหรือดูงานในต่างประเทศ ให้กับอาจารย์ของแผนกวิชาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์
9. ควรส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้สอนที่มีความสามารถพิเศษ หรือมีผลงานทางวิชาการ เช่น ให้รางวัลแก่อาจารย์ที่เขียนตำรา จะเป็นการสร้างสรรค์ให้เกิดประสิทธิภาพความตื่นตัวทางวิชาการ

การเรียนการสอน

1. ผู้สอนหลายท่านใช้วิธีการสอนที่น่าเบื่อ เช่น บอกให้จด แผลงจากตำราต่างประเทศโดยไม่ขัดเกลาสำนวนภาษา ใช้วิธีการแบบสอนเด็กนักเรียน ผู้สอนบางคนพูดเร็วเกินไป บางคนพูดค่อย ใช้การบรรยายเป็นวิธีหลัก จึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกเกิดความเบื่อหน่าย ง่วงนอน ดังนั้น ควรใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ เช่น อภิปรายกลุ่มสัมมนา และไม่ควรบรรยายตลอดเวลา 2 ชั่วโมง โดยไม่มีการพักระหว่างชั่วโมง เพราะทำให้รู้สึกเบื่อและขาดความสนใจในระยะหลัง

2. วิธีการสอนที่มุ่งให้มีการท่องจำรายละเอียดมากเกินไป เช่น เกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง เลขหมู่ย่อย ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เลยเมื่อออกไปปฏิบัติงาน

3. ในชั่วโมงแรกของการสอนวิชาต่าง ๆ ผู้สอนควรชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขต การศึกษาวิชานั้น ๆ พร้อมกับแจกโครงร่างของวิชาและรายชื่อหนังสืออ่านประกอบได้ทันที

4. ควรใช้สื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน นอกจากจะช่วยให้เนื้อหาวิชาเกิดความน่าสนใจ ทุนเวลาผู้สอนแล้วยังทำให้รู้สึกเกิดความเข้าใจดีขึ้น การศึกษาวิชาใด ๆ ก็ตาม ถ้ายิ่งขาดวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ แผนกวิชาไม่สมควรเปิดสอนวิชานั้น เช่น วิชาสัตสัพสนศึกษา เป็นต้น

5. จำนวนหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการศึกษา ควรเพิ่มมากขึ้นให้ทันสมัยและพอเพียงกับจำนวนผู้ศึกษาทั้งจำนวนรายการและจำนวนฉบับ

6. ควรแยกเก็บสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์เป็นส่วนหนึ่ง สำหรับผู้ศึกษาโดยเฉพาะ

7. ควรกำหนดระยะเวลาการยืมสิ่งพิมพ์ให้มากขึ้น และผู้สอนไม่ควรใช้สิทธิพิเศษเกินไปจนนาน ๆ เพราะบางรายการมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะวารสารเย็บเล่ม

8. วิชาภาคบรรยาย ควรจัดทำตำราหรือถ้าไม่สามารถทำได้ควรพิมพ์เป็นเอกสารโรเนียวแจก ผู้สอนเพียงแต่อธิบาย แนวทางสำคัญ ๆ จะช่วยประหยัดเวลา โดยนำไปใช้ฝึกภาคปฏิบัติให้มากขึ้น

9. ควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี

10. ในระดับปริญญาตรี นิสิตต้องเรียนวิชาอ่อนควบ ดังนั้น การกำหนดการบ้านแก่นิสิตควรคำนึงถึงความเหมาะสมควบ

11. ควรมีชั่วโมงสำหรับภาคปฏิบัติ และให้นิสิตทำให้เสร็จในเวลา เช่น ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ มิฉะนั้น จะได้ผลที่ไม่แน่นอน นิสิตอาจไม่ทำควยตนเองได้

12. วิชาพิมพ์ดีด ควรได้ปรับปรุงให้มีมาตรฐานในด้านการสอนและการปฏิบัติ ผู้สอนควรแนะนำทฤษฎีและควยคุมอย่างใกล้ชิด มิใช่ปล่อยให้ฝึกหัดกันตามสบาย

13. พิมพ์ดีดเกาฬสมัย เสื่อมคุณภาพ จึงควรปรับปรุง

14. ควรเพิ่มการศึกษานอกสถานที่ให้มากขึ้น และควรศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมาย ไม่ใช่ให้ดูเพียงผ่าน ๆ ตา

15. การวัดผลยังมีมาตรฐานไม่พอเพียง ไม่ควรใช้การสอบข้อเขียนเป็นสำคัญในการวัดผล ควรให้คะแนนแก่จากการทำงานตลอดภาค และสอบข้อเขียนเพียง 30 % ของคะแนนวิชาที่มีภาคปฏิบัติ

16. ผู้สอนแต่ละท่านมีมาตรฐานการวัดผลต่าง ๆ กัน และให้คะแนนต่างกัน ในกรณีที่เป็นวิชาเลือก ทำให้นิสิตมีแนวโน้มที่จะเลือกวิชาที่เรียนง่าย ได้คะแนนดีมากกว่า จะเรียนวิชาที่เป็นประโยชน์จริง ๆ ดังนั้น ผู้สอนควรมีมาตรฐานการให้คะแนนในระดับเดียวกัน

17. ขอสอบ ควรสร้างสรรความคิดของนิสิต ไม่ควรให้นิสิตท่องจำจากตำรามาตอบ ทำให้นิสิตขาดความคิดริเริ่มสร้างสรร

การฝึกงาน

1. ควรกำหนดให้นิสิตบรรณารักษ์ทุกคนได้ฝึกงานนอกสถานที่ นอกจากจะได้ประสบการณ์แล้ว ยังเป็นโอกาสได้งานทำควยในกรณีที่มีตำแหน่งงานว่างในท้องสมุคที่ฝึกงาน

2. แผนกวิชาควรเตรียมการในการส่งนิสิตไปฝึกงานอย่างมีแบบแผน อาจให้นิสิตเลือกสถานที่ฝึกงาน หรือพิจารณาความเหมาะสมในค่านสถานที่อยู่กับสถานที่ฝึกงานควย

3. แผนกวิชาควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ควบคุมการฝึกงานในท้องถิ่นที่ส่งนิสิตไป เพื่อให้ได้ผลถึงความมุ่งหมาย

4. ไม่ควรให้มีการฝึกงานในหอสมุดกลางอย่างเดียว เพราะเป็นตัวอย่างที่ดีซึ่งไม่ได้ ทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์น้อย อย่างน้อยที่สุดควรให้นิสิตได้ไปเผ่าสังเกตการณ์การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เป็นตัวอย่างที่ดีได้

5. ช่วงเวลาการฝึกงานนอกสถานที่ที่มีบัณฑิตเสนอมาต่าง ๆ กัน คือ มีผู้เสนอให้นิสิตฝึกงานในช่วงปิดภาคปลายของปีที่ 3 ก่อนขึ้นปีที่ 4 โดยให้เหตุผลว่า นอกจากระยะเวลาอันพอจะเปิดโอกาสให้นิสิตได้ประสบการณ์เพียงพอแล้ว ยังช่วยนิสิตในการพิสูจน์ความสนใจของตนเองที่มีต่อวิชาชีพนี้ ถ้าไม่ศรัทธาจริงก็อาจเปลี่ยนแนวได้ทันที นอกจากนี้มีผู้เสนอช่วงเวลาปิดภาคกลางในปีที่ 4

6. ควรกำหนดคะแนนฝึกงานให้มากพอกับความเหนื่อยยากของนิสิต เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่น ๆ ในหมวดวิชาเดียวกัน และต่างหมวดด้วย

7. ควรปรับปรุงหอสมุดกลางให้เป็นตัวอย่างที่ดี และสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่นิสิตและควรเร่งแยกงานการสอนกับงานหอสมุดกลางเพื่อให้งานทั้งสองด้านได้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรมผู้เข้าศึกษา

1. ควรแนะนำให้ผู้สนใจจริง ๆ เลือกเรียนวิชานี้ เพราะบางคนเรียนโดยไม่สนใจ ทำให้เบื่อก่อนหน้า

2. ควรแก้ไขทัศนคติที่ว่า วิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาที่เรียนง่าย

3. ผลงานต่าง ๆ ของนิสิตที่ดี ควรได้รับการเผยแพร่โดยการจัดพิมพ์เป็นเอกสารจำหน่าย หรือส่งลงพิมพ์ในวารสารหอสมุด วารสารทางวิชาการอื่น ๆ

4. ควรแจ้งข่าวคราวเกี่ยวกับโอกาสและทุนศึกษา ทุนงานคานหอสมุดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5. ผู้สอนควรให้นิสิตตั้งใจว่า อาชีพบรรณารักษศาสตร์สำคัญเทียบเท่าอาชีพอื่น และเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพนี้มาพูดให้นิสิตฟัง

6. ผู้สอนควรให้นิสิตมีศรัทธาท่ออาชีพนี้ และมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ มิใช่จะทำให้เขาใจว่า เป็นปัญหาที่แก้ไม่ได้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. แผนกวิชาควรวางโครงการผลิตบรรณารักษ์เฉพาะสาขาในอนาคต เช่น บรรณารักษ์บริการตอบคำถาม บรรณารักษ์จัดหมวดหมู่และทำบัตรรายการ ซึ่งต่อไปในภายหน้า เมืองไทยจะมีความต้องการบรรณารักษ์เฉพาะสาขามากขึ้น

2. ควรเพิ่มการผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาในระดับปริญญาโท โดยรับผู้เข้าศึกษาอื่น ๆ ที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ ให้มากขึ้น

3. ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนิสิตบรรณารักษ์ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาตรี เพื่อให้คำแนะนำในการเรียน รวมทั้งควรกำหนดให้ผู้ศึกษาต้องให้อาจารย์ที่ปรึกษาลงชื่อเห็นชอบก่อนลงทะเบียน เพื่อนิสิตจะได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ มิใช่เรียนตามเพื่อน หรือเรียนค้ายเห็นว่าเป็นวิชาง่าย ใดคะแนนดี

มหาบัณฑิตจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 ของจำนวนมหาบัณฑิตทั้งหมด ประกอบด้วยผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ 16 คน อาชีพอื่น 3 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดดำเนินการของแผนกวิชา ซึ่งอาจจำแนกประเภทข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ผู้สอน มีมหาบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะ 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.84
2. การเรียนการสอน มีมหาบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00
3. การทำวิทยานิพนธ์ มีมหาบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะ 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ

36.84

4. กิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรมนักศึกษา มีมหาบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะ 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.84

5. มีมหาบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25

เนื่องจากในแต่ละประเภทที่มีมหาบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะ มีผู้ตอบเป็นจำนวนน้อย ไม่อาจคำนวณหาค่าร้อยละได้ จึงขอสรุปเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ผู้สอน

1. ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนทั้งประจำและพิเศษ
2. ควรแลกเปลี่ยนและเชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากสถาบันอื่น มาเป็นผู้สอนพิเศษให้มากขึ้น
3. ผู้สอนควรมีมนุษยสัมพันธ์กับนิสิตให้มากขึ้น ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน
4. ผู้สอนควรมีความรู้และประสบการณ์สูง และเตรียมการสอนเป็นอย่างดีให้สมกับเป็นการศึกษาระดับปริญญาโท
5. ผู้สอนพิเศษควรอุทิศเวลาให้กับการสอนอย่างแท้จริง การขาดสอนบ่อย ๆ ทำให้เรียนไม่ทันตามหลักสูตรที่วางไว้ และการเร่งเรียนให้จบในภายหลังทำให้ไม่ไถ่ผลเต็มที่ ผู้สอนมิได้รับนิโคชอบเท่าที่ควร
6. ผู้สอนเมื่อได้อ่านบทความใหม่ ๆ ในวารสารหรือหนังสือเกี่ยวกับวิชาสาขานี้ ควรได้แปลเป็นภาษาไทย หรือทำบทคัดย่อพิมพ์แจกให้ผู้ศึกษา นิสิตเก่าและสมาคมห้องสมุด

การเรียนการสอน

1. ควรใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ช่วยในการสอน เช่น ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป
2. การศึกษาระดับปริญญาโท นิสิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานแล้ว ดังนั้น ควรเน้นหนักการเรียนแบบสัมมนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่กันดีกว่าจะให้ผู้สอนบรรยายอย่างเดียว
3. ควรเชิญวิทยากรมาบรรยายในชั้นเรียนบ้าง เป็นครั้งคราว
4. ในช่วงโมงแรกของการศึกษา ผู้สอนควรพร้อมที่จะแจกโครงร่างของวิชา อธิบายขอบเขต วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ชี้ให้เห็นความสำคัญของวิชานั้น ๆ พร้อมทั้งรายชื่อหนังสือประกอบการศึกษา
5. การกำหนดงานและการบ้านแก่นิสิตควรลดลงบ้าง เพราะการมอบหมายงานมากเกินไป โดยเฉพาะรายงานต่าง ๆ ทำให้เบื่อหน่าย
6. ควรเพิ่มจำนวนหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์ให้มากขึ้น ทั้งจำนวนรายการและจำนวนฉบับให้เหมาะสมกับจำนวนผู้ศึกษา

7. ควรขยายแหล่งสะสมสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์ให้กว้างขวาง และเป็น
 สักส่วนโดย เฉพาะ

8. ควรขยาย เวลาการยืมหนังสือให้มีจำนวน เล่มมากขึ้นและนานขึ้น
  9. ควรขยาย เวลาเปิดหอสมุดกลาง จนถึง 19.30 น. เพื่อให้หนังสือได้มีเวลา
 คนคว้ามามากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีเวลาเนื่องจากทำงานในเวลาราชการ
  10. ควรมีบริการถ่ายเอกสารในวันเสาร์ด้วย
  11. ควรเพิ่มการศึกษาภายนอกสถานที่ และควรพาไปชมห้องสมุดประเภทต่าง ๆ
 ทั้งที่คึกและที่มีปัญหา เพื่อนิสิตจะได้รับประสบการณ์ที่แท้จริง
  12. ระบบการวัดผลควรมุ่งค่านปฏิบัติด้วย
  13. การวัดผลโดยวิธีสอบ ผู้สอนไม่ควรใช้ข้อสอบซ้ำกันหรือคล้ายกันทุกปี เพราะ
 จะทำให้ขาดความยุติธรรมเท่าที่ควร ผู้ที่รู้จักกับนิสิตรุ่นก่อน ๆ ได้ข้อสอบมาจะได้เปรียบ
- การทำวิทยานิพนธ์

1. ควรปรับปรุงหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่ควรจำกัดเฉพาะเรื่องห้องสมุด แต่ควรให้
 หัวข้อเรื่องสัมพันธ์กับสังคมภายนอก หรืออาชีพอื่น ๆ บาง ควร เป็นการเสนอแนะประโยชน์
 ที่จะได้จากสิ่งต่าง ๆ ในห้องสมุด โดยมุ่งให้คนในวงอาชีพอื่นได้อ่านด้วย จะได้ไม่มีความ
 รู้สึกว่า เป็นตำราวิชาการสำหรับบรรณารักษ์อ่านเท่านั้น และจะช่วยประชาสัมพันธ์ให้คนอื่น
 เห็นความสำคัญและประโยชน์ของอาชีพบรรณารักษ์ได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ไม่ควรเอาหัว
 เรื่องที่มีแนวโน้มเป็นของแผนกอื่นมาเขียนวิทยานิพนธ์ เช่น ชีวประวัตินักเขียน เป็นต้น
2. ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ควรให้ความสนใจและให้เวลากับนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์
 อย่างใกล้ชิด
3. ควรลดความหนาของวิทยานิพนธ์ ให้มีประสิทธิภาพ ตรงเป้าหมายและเหมาะสมที่จะอ่าน
 ไม่ต้องกล่าวนำให้มากนัก เพราะ เกิดความเบื่อหน่ายแก่ผู้อ่าน
4. ควรเปลี่ยนแนวการทำวิทยานิพนธ์ เพราะว่ามีลักษณะเป็นตำรามากกว่าการ
 วิจัย ควรหลีกเลี่ยงการแปลหรือคัดลอก เพื่อให้สมกับที่เป็นงานวิจัย ดังนั้น จึงควรกำเนิ
 การให้สมกับทฤษฎีที่ได้เรียนมาในวิธีวิจัย

กิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรมนักศึกษา

1. ควรเชิญผู้มีประสบการณ์มาสนทนาถึงเรื่องงานในอาชีพ
  2. ผู้สอนควรชี้ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ต่อสังคมและหน่วยงานให้มาก
  3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของนิสิตแต่ละคนในการทำงาน ตลอดจนวิธีแก้ไข โดยผู้สอนควบคุมและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
  4. ผลงานการค้นคว้าวิจัย รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่ดีเยี่ยมของนิสิต ควรจัดพิมพ์เผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วย การพิมพ์เอกสารทางบรรณารักษศาสตร์ยังมีจำนวนน้อยมาก ขอเสนอแนะอื่น ๆ
    1. ควรจัดปฐมนิเทศการใช้หอสมุดกลางแก่นิสิตใหม่ เพราะมีนิสิตหลายคนสำเร็จการศึกษาจากที่อื่น
    2. ควรมีตู้เก็บของ (locker) สำหรับให้นิสิตปริญญาโทเช่า
    3. ควรมีโต๊ะศึกษาเดี่ยวสำหรับนิสิตปริญญาโท
    4. ผู้ที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนอย่างน้อย 1 ปี และควรมีการทดสอบทั้งข้อเขียนและสัมภาษณ์ เพื่อคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสมและจะนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง
    5. เวลาเรียนสำหรับระดับปริญญาโท ควรเป็นเวลานอกราชการของวันธรรมดาและวันเสาร์ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้มีงานประจำ
    6. ทุกปีแผนกวิชาควร เปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาได้วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในเรื่องทั่ว ๆ ไปในสิ่งที่ได้รับจากแผนกวิชา และแผนกควรรับฟัง เพื่อนำข้อมูลเป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของแผนกวิชา เพราะผู้ที่เพิ่มประสบการณ์ใหม่ ๆ ประสบปัญหาต่าง ๆ ในขณะนั้น ย่อมให้ข้อมูลได้ใกล้กับความเป็นจริงมากกว่าผู้ที่สำเร็จไปแล้ว โดยเฉพาะผู้ที่จบไปเป็นเวลานาน ๆ มักจะจำรายละเอียดได้น้อย
    7. ควรประชาสัมพันธ์กับสถาบันที่ผลิตบรรณารักษ์แห่งอื่นให้มากขึ้น
- นอกจากข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่มีบันทึกและมหาบัณฑิตได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ทั้งได้สรุปไว้ข้างต้นแล้ว บัณฑิตและมหาบัณฑิตยังได้เสนอความเห็นต่อข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งปรากฏผลของคำเจตียนำหนักความคิดเห็นของบัณฑิตในตารางที่ 30 และมหาบัณฑิตในตารางที่ 31

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของบัณฑิตต่อข้อเสนอแนะบางประการ
แก่แผนกวิชาจำแนกกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ	บัณฑิต กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			บัณฑิต กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ควรเพิ่มการสอนวิชาจัด หมู่แบบรัฐสภาอเมริกันใน ระดับปริญญาตรี	4.47	0.75	เห็นด้วย	3.83	0.89	เห็นด้วย
2. ควรเพิ่มการอ่านบทความ ภาษาอังกฤษทางบรรณา- รักษ์ศาสตร์	4.04	0.82	เห็นด้วย	4.02	0.78	เห็นด้วย
3. อาจารย์ควรมีผลงานการ ค้นคว้าวิจัยทางบรรณารักษ- ศาสตร์	4.31	0.65	เห็นด้วย	4.19	0.64	เห็นด้วย
4. อาจารย์ควรเขียนตำรา ประกอบการสอนทุกราย วิชาในระดับปริญญาตรี	4.02	0.90	เห็นด้วย	3.94	0.88	เห็นด้วย
5. อาจารย์แต่ละท่านควรสอน ภาคละไม่เกิน 2 วิชา	4.03	0.87	เห็นด้วย	4.03	0.73	เห็นด้วย
6. ควรหมุนเวียนแลกเปลี่ยน อาจารย์กับสถาบันอื่นที่ ทำการสอนวิชาบรรณา- รักษ์ศาสตร์	4.17	0.86	เห็นด้วย	4.06	0.85	เห็นด้วย

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ข้อ เสนอแนะ	บัณฑิต กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			บัณฑิต กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
7. ควรแยกงานการสอนกับงานหอสมุดกลางอย่างเร่งด่วน เพื่อให้อาจารย์มีเวลาเตรียมการสอนและทำงานค้นคว้าวิจัยได้เต็มที่	4.42	0.80	เห็นด้วย	4.28	0.94	เห็นด้วย
8. ควรให้บัณฑิตมีส่วนร่วมประเมินผลการสอนของอาจารย์ทุกวิชา	3.97	0.87	เห็นด้วย	3.99	0.75	เห็นด้วย
9. ควรกำหนดระยะเวลาการยืมสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์ให้นานขึ้น โดยเฉพาะสำหรับผู้กำลังทำวิทยานิพนธ์	4.15	0.91	เห็นด้วย	4.02	0.89	เห็นด้วย
10. แผนกวิชาควรมีส่วนรวมในการจัดหางานให้บัณฑิต	4.39	0.60	เห็นด้วย	4.51	0.56	เห็นด้วย
11. ควรจัดปัจจัยนิเทศแก่นิสิตระดับปริญญาตรี	4.47	0.55	เห็นด้วย	4.54	0.53	เห็นด้วย
12. แผนกวิชาควรมีส่วนรวมในกิจกรรมของสังคม	4.39	0.60	เห็นด้วย	4.42	0.58	เห็นด้วย

ตารางที่ 30 โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตทั้งสองกลุ่มต่างก็เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะต่อแผนกวิชา นับตั้งแต่ข้อเสนอเพิ่มการสอนวิชาจิตหมู่แบบรัฐสภาอเมริกันในระดัับปริญญาตรี เพิ่มการอ่านบทความภาษาอังกฤษทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์ควรมีผลงานการค้นคว้าวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์ควรเขียนตำราประกอบการสอนทุกรายวิชาในระดัับปริญญาตรี อาจารย์แต่ละท่านควรสอนภาคละไม่เกิน 2 วิชา ควรหมุนเวียนแลกเปลี่ยนอาจารย์กับสถาบันอื่นที่ทำการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ควรแบ่งงานการสอนกับงานหอสมุดกลางอย่างเร่งด่วน เพื่อให้อาจารย์มีเวลาเตรียมการสอนและทำการค้นคว้าวิจัยได้เต็มที่ ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมประเมินผลการสอนของอาจารย์ทุกวิชา ควรกำหนดระยะเวลาการยืมสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์ให้นานขึ้น โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ แผนกวิชาควรมีส่วนร่วมในการจัดหางานให้นักศึกษา ควรจัดปัจฉิมนิเทศแก่นักศึกษาระดัับปริญญาตรี และแผนกวิชาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของมหาบัณฑิตต่อข้อเสนอแนะบางประการ
แก่แผนกวิชาจำแนกกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ	มหาบัณฑิต กลุ่มอาชีพบรรณารักษ์			มหาบัณฑิต กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ควรเพิ่มการสอนวิชาจัด หมู่แบบรัฐสภาอเมริกัน ในระดับปริญญาตรี	4.	0.89	เห็นด้วย	2.75	1.5	เห็นด้วย
2. ควรเพิ่มการอ่านบทความ ภาษาอังกฤษทางบรรณา- รักษ์ศาสตร์	3.92	0.80	เห็นด้วย	4.75	0.5	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3. อาจารย์ควรมีผลงานค้นคว้า วิจัยทางบรรณารักษ์ศาสตร์	4.12	0.82	เห็นด้วย	4.75	0.5	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. อาจารย์ควรเขียนตำรา ประกอบการสอนทุกราย วิชาในระดับปริญญาตรี	4.27	0.72	เห็นด้วย	4.75	0.5	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5. อาจารย์แต่ละท่านควรสอน ภาคละไม่เกิน 2 วิชา	4.15	0.73	เห็นด้วย	4.5	0.58	เห็นด้วย
6. ควรหมุนเวียนแลกเปลี่ยน อาจารย์กับสถาบันอื่นที่ ทำการสอนวิชาบรรณา- รักษ์ศาสตร์	4.27	0.72	เห็นด้วย	4.5	0.58	เห็นด้วย

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	มหาวิทยาลัย กลุ่มอาชีพบรรณารักษ			มหาวิทยาลัย กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
7. ควรแยกงานการสอนกับงาน หอสมุดกลางอย่าง เร่งด่วน เพื่อให้อาจารย์มีเวลา เตรียมการสอนและทำงาน ค้นคว้าวิจัยได้เต็มที่	4.27	0.96	เห็นด้วย	4.75	0.5	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8. ควรให้หนังสือมีส่วนร่วม ประเมินผลการสอนของ อาจารย์ทุกวิชา	3.85	0.97	เห็นด้วย	3.75	1.26	เห็นด้วย
9. ควรกำหนดระยะเวลาการ ยืมสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษ- ศาสตร์ให้นานกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่กำลัง ทำวิทยานิพนธ์	4.04	0.99	เห็นด้วย	4.5	0.58	เห็นด้วย
10. แผนวิชาควรมีส่วนร่วมใน การจัดหางานให้หนังสือ	3.92	0.80	เห็นด้วย	4.5	0.58	เห็นด้วย
11. ควรจัดปัจจัยนิเทศให้หนังสือ ระดับปริญญาตรี	4.12	0.65	เห็นด้วย	4.5	0.58	เห็นด้วย
12. แผนวิชาควรมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสังคม	4.12	0.65	เห็นด้วย	4.75	0.5	เห็นด้วย

จากตารางที่ 31 จะเห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว มหามบัณฑิตทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะต่อแผนกวิชา นับตั้งแต่ข้อเสนอเพิ่มการสอนวิชาจัดหมู่แบบรัฐสภาอเมริกันในระดับปริญญาตรี อาจารย์แต่ละท่านควรสอนภาคละไม่เกิน 2 วิชา ควรหมุนเวียนแลกเปลี่ยนอาจารย์กับสถาบันอื่นที่ทำการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ควรกำหนดระยะเวลาการยืมสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ ควรให้นิสิตมีส่วนร่วมประเมินผลการสอนของอาจารย์ทุกวิชา แผนกวิชาควรมีส่วนร่วมในการจัดหางานให้นิสิต และควรจัดปัจฉิมนิเทศให้นิสิตระดับปริญญาตรี

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มการอ่านบทความภาษาอังกฤษทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์ควรมีผลงานค้นคว้าวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ อาจารย์ควรเขียนตำราประกอบการสอนทุกรายวิชาในระดับปริญญาตรี ควรแยกงานการสอนกับงานหอสมุดกลางอย่างเร่งด่วน เพื่อให้อาจารย์มีเวลาเตรียมการสอนและทำงานค้นคว้าวิจัยได้เต็มที่ แผนกวิชาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม มหามบัณฑิตกลุ่มอาชีพบรรณารักษศาสตร์ตอบว่า เห็นด้วย แต่มหามบัณฑิตกลุ่มอาชีพอื่นตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บทบาทของแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ต่อนิสิต เก่าตามความต้องการของบัณฑิตและมหามบัณฑิต

ในฐานะที่เป็นนิสิตเก่าซึ่งได้นำความรู้วิชาชีพที่ได้รับจากแผนกวิชาไปใช้ประโยชน์อย่างมากมาย โดยเฉพาะในการประกอบอาชีพ และทางแผนกวิชาที่พยายามให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่นิสิตเก่าเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิชาการในการทำงาน บัณฑิตและมหามบัณฑิตจึงได้เสนอความต้องการที่จะเป็นแนวทางต่อแผนกวิชาในการจัดบริการต่อนิสิตเก่า นอกเหนือจากที่ได้แสดงความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะดังปรากฏในตารางที่ 18 และ 24 บทที่ 3 แล้ว มีบัณฑิตเสนอความต้องการเพิ่มเติมจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ของจำนวนบัณฑิตทั้งหมด จำแนกเป็นผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษ 40 คน อาชีพอื่น 2 คน และมหามบัณฑิต จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษทั้งหมด ได้เสนอความต้องการพอสรุปได้ดังนี้

การบริการแก่ผู้ทำงานห้องสมุดในการปฏิบัติงาน

1. แผนกวิชาควรจัดหาและเป็นศูนย์รวมตำราและสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ของต่างประเทศ
2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าและยืมสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดกลางได้
3. จัดทำรายการวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุด เพื่อเป็นคู่มือสำหรับบรรณารักษ์
4. แจงรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ของแผนกวิชาให้นักศึกษาทราบ
5. แผนกวิชาควรเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความต้องการ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดต่าง ๆ โดยเฉพาะที่มีนักศึกษาศึกษาอยู่
6. เป็นศูนย์กลางรับแจ้งตำแหน่งงานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาที่ต้องการโยกย้ายงานเพื่อความเหมาะสมต่าง ๆ
7. จัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ ๆ ในแต่ละสาขาที่น่าสนใจ เผยแพร่แก่นักศึกษาที่ต้องการ

งานวิชาการ

1. จัดสัมมนาระหว่างนักศึกษากับนักศึกษปัจจุบันเป็นครั้งคราว
2. แนะนำในการติดต่อเพื่อศึกษาและปฏิบัติงานในต่างประเทศ
3. จัดบริการแนะแนวการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับหลังปริญญาตรีในต่างประเทศ
4. จัดพบปะสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผู้ร่วมอาชีพเดียวกัน เพราะงานห้องสมุดมีปัญหา และต้องพัฒนาอยู่เสมอ อาจให้นักศึกษาปัจจุบันเข้าร่วมสังเกตการณ์เพื่อหาประสบการณ์ด้วย
5. เปิดอบรมความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์นอกเวลาราชการ หรือวันเสาร์ - อาทิตย์ สำหรับผู้สนใจที่ไม่ใช่เป็นบรรณารักษ์ เช่น เกี่ยวกับการอบรมวิชามัธยมศึกษา วิชาปรัชญา และมีประกาศนียบัตรรับรองการอบรม นับว่าจะช่วยเผยแพร่ความรู้วิชานี้ได้อย่างมาก

6. ควรรับนิสิตปริญญาโทเพิ่มขึ้น และควรพิจารณาให้สิทธิสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากแผนกวิชาด้วย ไม่ควรใช้คะแนนระดับปริญญาตรี เป็น เครื่องตัดสิน และจำกัดความสามารถ เพราะแต่ละสถาบันมีมาตรฐานการให้คะแนนต่างกัน ควรมีการสอบคัดเลือกข้อเขียนด้วย เพราะการสอบสัมภาษณ์อย่างเดียวไม่ยุติธรรม ไม่น่าเชื่อถือและเกิดข้อครหาได้ง่าย นอกจากนี้ ควรพิจารณาการทำงานด้วย โดยผู้ที่ทำงานห้องสมุดหรือเกี่ยวข้องกับควมมีโอกาสก่อน มิฉะนั้น อาจเป็นเพียงทางผ่านในการปรับวุฒิสำหรับผู้อื่นที่มีได้ ตรีหรือตรีโทวิชาชีพอย่างแท้จริง

7. ควรปรับปรุง "ข่าวสารบรรณารักษศาสตร์" ให้เป็นวารสารทางวิชาการ ที่มีกำหนดออกเพิ่มมากขึ้น และให้มีบทความทางวิชาการของผู้เชี่ยวชาญสาขานี้มากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสแก่นิสิตเก่า โดยเฉพาะที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้ากิจการห้องสมุด ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้นิสิตเก่าที่ออกไปทำงานและมีประสบการณ์ เขียนบทความแลกเปลี่ยนทัศนะและความรู้กัน นอกจากนี้ควรเผยแพร่ "ข่าวสารบรรณารักษศาสตร์" ให้นิสิตเก่าโดยทั่วถึงและสม่ำเสมอ และอาจจัดจำหน่าย เพื่อเป็นทุนปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นและสามารถทำให้วารสารดำรงอยู่ต่อไปได้

8. จัดนิทรรศการทางวิชาการบ้าง โดยเฉพาะความก้าวหน้า ตลอดจนเทคนิคใหม่ ๆ ของกิจการห้องสมุด เพื่อให้บรรณารักษ์และคนภายนอกได้รู้จักวิชาชีพนี้ดีขึ้น เพราะเท่าที่เป็นมา มุ่งขายหนังสือและเผยแพร่ผลงานของนิสิตเป็นส่วนใหญ่

9. แผนกวิชาควร เป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ทฤษฎีที่ได้อสอนไว้ เพราะปัจจุบัน หอสมุดกลาง เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะหนังสือทางวิชาการมีน้อยมากทุกสาขา จึงควรเร่งปรับปรุงหรือแยกงานการสอนกับงานห้องสมุดโดยเร่งด่วน

10. เชิญวิทยากรมาบรรยาย และแจ้งล่วงหน้าให้นิสิตเก่าทราบ

11. แผนกวิชาควร เป็นตัวแทนผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ ซึ่ง เสียเปรียบผู้ประกอบอาชีพทางวิชาการแขนงอื่น ๆ ในโอกาสความก้าวหน้าและอื่น ๆ เพื่อต่อสู้ยกระดับวิชาชีพนี้

12. ควรจัดศึกษาดูงานห้องสมุดในต่างจังหวัดหรือประเทศใกล้เคียง โดยขอความร่วมมือในค่านเงินทุนจากต่างประเทศ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและให้ผลประโยชน์แก่ตนเอง

"This document is the property of the Thailand Information Center (TIC), Bangkok, Thailand and is to be returned within two weeks to the Thailand Information Center, Ratasart Building 3, Chulalongkorn University"

การประชุมสัมมนา

1. เพิ่มการประชุมสัมมนา กิจกรรมของแผนกวิชามากขึ้น ทั้งกับบุคคลภายนอกและ
นิสิตเก่า

2. จัดนิสิตหรืออาจารย์ร่วม เผยแพร่ความรู้ เรื่องห้องสมุดแก่ชุมชน โรงเรียน
หรือแห่งอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจและ เป็นการประชุมสัมมนา กิจกรรมห้องสมุดและ
กิจกรรมแผนกวิชาด้วย

3. ควรใช้สื่อมวลชนนาาชนิดช่วยในการประชุมสัมมนา อาจเป็นในรูปประกาศ
ข่าว หรือบทความ เพราะการมีวารสารทางวิชาชีพนี้ก็มีคนในสาขาวิชาชีพนั้นอ่านเท่านั้น

4. แผนกวิชาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม เช่น นำนิสิตหรือประกาศรับ
นิสิตเก่าอาสาสมัครไปช่วยจัดห้องสมุดในชุมชน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หรือร่วม
โครงการเกี่ยวกับหนังสือต่าง ๆ

กิจกรรมพิเศษ

1. จัดพิมพ์ทำเนียบศิษย์ เก่าออก เผยแพร่ เพื่อให้ นิสิตเก่า ได้ติดต่อกัน เป็นส่วนตัวได้
เมื่อต้องการ

2. จัดตั้งแผนกหนึ่ง มีอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการประสานงาน
ติดต่อกับนิสิตเก่า โดยเฉพาะ

3. จัดตั้งทุนมูลนิธิช่วยเหลือ นิสิตเก่าที่ประสบเคราะห์กรรม

4. จัดตั้งชมรมนิสิตเก่าบรรณารักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย